

Diàleg

AVUI+
Des del 1976

CORPORACIÓ CATALANA
DE COMUNICACIÓ S.L.

ANTONI CAMBREDÓ, president executiu
PERE TORRADES, conseller delegat
CARLES FLO, director general
IVAN GRAU, director financer
ORIOI GALLISSÀ, director comercial
VALENTÍ MARTÍ, director de publicitat
JOAN SERRA, director de producció
LEANDRE BASANTA, cap de distribució
QUICO DOMINGO, cap de sistemes

**UN DIA PER A LA CANALLA, LES
VELLES CANÇONS I EL PESSEBRE**

Ramon Tremosa
i Balcells

Professor de teoria econòmica a la UB
www.ramontremosa.cat

Comenta l'article a
www.avui.cat/49911

AL PEU DEL CANÓ

Figures
d'un
altre
pessebre

Nadal, l'esperança

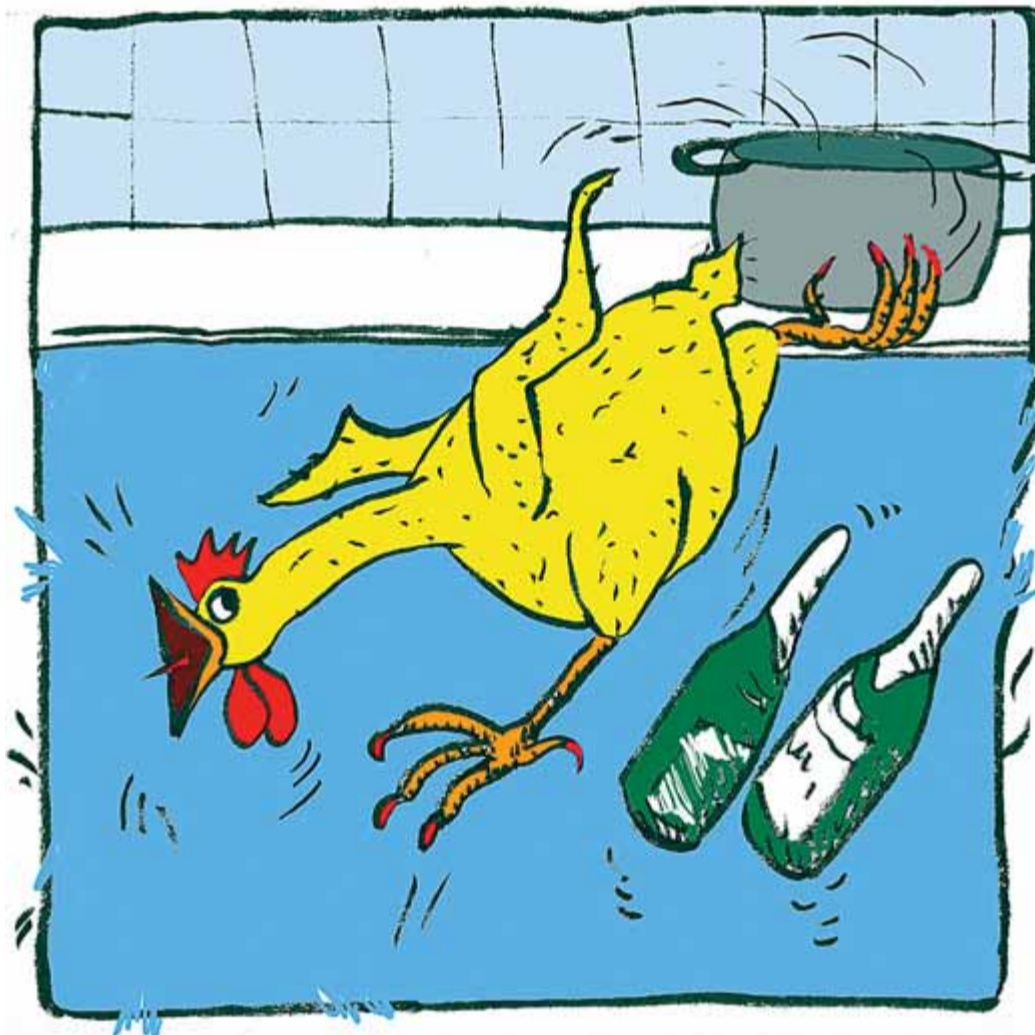
Avui és la diada de Nadal. Gràcies a la canalla petita, als fills i als nebots, a casa ressonaran velles cançons i es recitaran solemnes poemes a l'hora de les postres. Els camins del pessebre han estat recoberts de rocs i de sorra, de branques i de molsa, collida en uns boscos que aquest desembre han estat més congelats que mai, com els d'abans. I així, sense voler, ens retornarà la infantesa.

DESEMBRE ÉS UN MES ACCELERAT. Cal tancar un trimestre de feina i alhora cal deixar embastat el trimestre laboral següent. Ara venen festes, certament festes precioses (i dones curioses, com segueix la cançó). Però abans els pares hem passat i passarem pels festivals de la canalla, pels concerts de música i pels Pastorets, pels sopars de feina i de família, pels regals visibles i invisibles i pel tió de Nadal i pel Pare Noel. Anem amunt i avall, més de pressa que mai, i els dies s'escurcen en hores de llum solar i, sobretot, en temps disponible.

HI HA UN NADAL TRIST, QUE PROVÉ de l'enyorança dels familiars i amics que ja no hi són. Aquest desembre, enmig del brogit creixent abans esmentat, ens ha deixat la tieta Pepita, que ha mort sobtadament a casa seva quan anava a dormir, pocs dies abans de la festa que preparàvem pel seu 80è aniversari. Va marxar d'una manera elegant, com sempre havia viscut; i de cop i volta, has d'explicar als fills petits que la tieta ja no hi és (no és fàcil avui parlar de la mort als nens). També aquests dies el germà d'una amiga de la nostra edat ha mort d'una malaltia fulminant, treballant fins al darrer dia i sense avisar ningú més enllà de la família estricta, i ha deixat vídua jove i una colla de fills petits. Enmig de tanta pressa i de tanta fressa, en ple mes de desembre, la mort no ajorna ni uns dies la seva visita i la gran pregunta no deixa de fer-se present ni tan sols quan més atrafegats anem: quin és el sentit de la vida? Els romans deien "quotidie moriror" (cada dia morim una mica) i Màrius Torres ho va deixar escrit amb la seva elegància solemne: "La nostra infantesa és un paradís perdut i cada pas que fem és un pas més cap a la solitud".

HI HA TAMBÉ UN NADAL ALEGRE, que s'imposa i que cal imposar a l'enyorança i la tristor. A casa ho tenim més fàcil gràcies a la vida i a l'alegria que brolla dels fills petits. En tants dels seus gestos i actituds els pares sovint ens hi reconeixem sobtadament! Astorats i atònits ens veiem sovint retratats de manera inconscient. El retorn fugaç a la infantesa aquests dies esdevé més freqüent.

NADAL ÉS ESPERANÇA QUAN COMENCEM agraint la vida rebuda com un do i quan constatem, per exemple davant d'una mort sobtada, una petita però persistent llavor d'immortalitat sembla dins nostre, per la qual la vida mai no hagi de tenir final. "No sents com vetlla Déu dins de cada misteri, ànima, vell misteri que t'agites dins meu? No vibres tu mateixa com una flama greu, èbria de l'amplitud de l'infinit aeri?". Màrius Torres és el nostre gran poeta de l'esperança: "Jo sento en mi la música d'un goig immaculat, que de vegades és lluny i de vegades s'atansa; com altres són per a la fe o la caritat, potser jo

LLUÍSA JOVER

"Nadal explicita i fa aflorar, també gràcies als seus àpats llargs, balanços vitals del darrer any: projectes i il·lusions a venir es barregen amb objectius assolits i decepcions viscudes"

visc per aquesta esperança... que mai, ni quan perdut al fons del meu desert, i la meva ànima em sembla tan vana com la sorra, no em defalleix, humil caminet sempre obert, on cada nit tota petja s'esborra... Sols que, si en una ment poderosa la fe corprèn com un gran arbre florit fins al cim, i mai l'amor no brilla tan noble i tan serè com quan estima aquell que no l'estima... Si jo he de viure solament per a esperar, que sigui a ple saber del dany i la mentida. I Déu meu, que no deixi d'esperar més enllà, si allò que espero no és d'aquesta vida".

PASQUA SEMBLA UNA FESTA DIVINA de mort i resurrecció, mentre que Nadal sembla una festa hu-

mana d'infant i de pessebre. Paradoxalment, és a l'inrevés: Pasqua és una festa dels homes, estripats entre la certesa de la seva mort i el delit de la seva immortalitat, mentre que Nadal és una festa de Déu, d'un déu que es fa home i esdevé un més entre nosaltres. Com no havia de canviar la nostra vida, si això fos veritable? Aquests dies, en l'ensorrament que tota mort sobtada provoca al seu cercle familiar més proper, he tornat a veure un cop més el misteri vivent de la fe cristiana: una pau fonda, una esperança última i una dignitat humana molt alta darrere dels ulls entelats de llàgrimes.

ELS NENS PETITS SÓN UNS GRANS metafísics quan fan segons quines preguntes clares i directes. Nadal explicita i fa aflorar, també gràcies als seus àpats llargs, balanços vitals del darrer any: projectes i il·lusions a venir es barregen amb objectius assolits i decepcions viscudes. En aquests dies llargs, enmig de canelons i de regals, miraré d'estimar més i millor la gent que tinc al costat i tindrè un record agraït pels meus avantpassats. I recordaré un dels versos preferits del meu pare, que va escriure des de la roca del castell d'Areny tot observant com discorre i baixa, encara ràpid i alegre, el riu Noguera Ribagorçana, des del congost d'Escalles fins al congost de Mont-rebei: "Jo sóc també un raier del temps i espero arribar a un bell Mar immens".

Isabel
Olesti

Esriptora

Un dels preàmbuls més clàssics d'aquestes festes deu ser anar a sentir el Messies a Santa Maria del Mar, i com que no ho havia fet mai vaig decidir anar-hi. El cor i l'orquestra feien trontollar les pedres amb la música celestial de Händel i nosaltres, pobres mortals, escoltàvem encisats mentre a poc a poc se'ns gelaven els peus. Així vam sortir, amb l'esperit revoltat i una mica erts, mentre encara ens ressonava el "Worthy is the lamb. Amen". Tornava a casa per aquests carrers de la vella Barcelona i de cop i volta em vaig adonar que tot aquest recorregut semblava un pessebre, amb les seves figures de fang o de plàstic. Els quatre que perpetuament dormen sota la volta de la Mercè colgats de cartrons. Els estrangers de galtes vermelles amb els seus inseparables gossos i el carro de l'hipermercat. Els que pernocten –tot i els margallons– a la plaça Duc de Medinaceli voltats de Don Simón. Els que seuen davant l'església de la Mercè i no paren de fumar porros. El que em demana directament un euro davant de casa i m'allarga l'ampolla per si el vull acompanyar. Però la que em va entendre més va ser la velleta que estava estirada davant d'un pàrquing, ben tapada amb una manta i voltada d'espelmes enceses. Tenia una ràdio engegada i hi sonava un refregit de músiques. Em va mirar somrient i jo li vaig tornar el somriure perquè no sabia què dir-li. Són figures d'un altre pessebre i no sé si esperen un senyal per reaccionar, una mena d'estrella que els guïi no se sap on. A ells, si pot ser, i a tots vosaltres us desitjo bon Nadal.
iolesti.avui@gmail.com